

مسعود پز شکیان در جریان بازدید از وزارت ورزش و جوانان:

تراмп چه کاره دنیاست که ایران را از حقوق قانونی محروم کند؟

۲ صفحه

یادداشت - ۱

راه صواب!

حسین چگکو

راهکارهای مطلوب و ممکن برای ختم به خیر شدن آن از دست کارشناسان اقتصادی و سیاسی و فعالان اجتماعی و مدنی و از جمله روزنامه نگاران ساخته است!

غرض از این مقدمه اشاره به تحلیل ها و گزارش های هشدار دهنده و بی طرفانه ای است که به همت کارشناسان و تحلیلگران تهیه و توسط روزنامه نگاران و فعالان رسانهای در این روزهای بسیار سخت و دلپهراور با کمترین مزد و بی منت منتشر می شود و سعی و تلاش دارد تا گفتار «سیاست زندگی» را بر دیگر گفتارها تفوق دهد. نمونه این تلاش ها گزارش ها و تحلیل هایی است که از طریق تبیین شاخص های اقتصادی و از جمله مهم ترین آنها یعنی تورم، اشتغال و رشد اقتصادی نظام حکمرانی را از شکنندگی شدید وضعیت جامعه ایرانی و بحران عمیق و فراگیر آن آگاه و از این طریق خواستار تغییر پارادایم و سازو کار اجرایی امور کشور می شود.

گزارش هایی که تورم های نقطه به نقطه حدود ۵۰ درصد، حدود ۷۵ درصد و حدود ۱۲۵ درصدی را برای سه حالت «توافق و خاتمه جنگ»، وضعیت «نه صلح و نه جنگ» و وضعیت «تداوم جنگ» پیش بینی و بر ضرورت هر چه فعال تر کردن دیپلماسی و خاتمه جنگ تاکید می کند. از قلمی که مصائب عظیمی همچون تشدید فقر و نابرابری، تخریب زیرساخت های اقتصادی و صنعتی همچون راهها و بنادر و تاسیسات برق و گاز و نیروگاه های برق و کارخانه های تولید فولاد و پتروشیمی و بیکاری های شدید و... را به دنبال دارد. در همین روزهای اخیر در یک قلم دبیر اجرایی خانه کارگر استان خوزستان از بیکاری صد هزار نفر به سبب از خط خارج شدن دست کم ۳۵ کارخانه در این استان خبر داد (۱/۲۶). کارگرانی که حتی در صورت اشتغال هم با توجه به اینکه بخش بزرگی از آنان حداقل حقوق را دریافت می کنند، به شدت تحت فشار معیشتی خواهند بود و باید بخش عمده حقوق حداقلی خود را صرف خرید مواد خوراکی کنند (افزایش ۶۸ درصد مواد خوراکی ها و رسیدن هزینه سبد این کالاها به ۸۵ درصد کلانتری بگیران طی چهار ماه اخیر - دنیای اقتصاد - ۱/۲۹) و از هزینه های بهداشتی و درمانی و آموزشی و... خود و خانواده صرف نظر کنند و فقط ادامه حیات دهند.

سازمان ملل نیز در گزارشی از پیامد اصلی جنگ اخیر برای اقتصاد ایران شامل انقباض شدید اقتصادی، افزایش محسوس فقر و عقبگرد در شاخص های توسعه انسانی خبر داد. چنانکه به پیش بینی این نهاد، رشد اقتصادی بین ۸۸ تا ۱۰۴ واحد درصد کاهش، جمعیت فقرا ۳۸۵ تا ۴۱۲ میلیون نفر افزایش و دامنه فقر از ۳۲.۷ میلیون نفر (۲۶.۲ درصد جمعیت کشور) به حدود ۲۷ میلیون نفر (۴۱ درصد جمعیت کشور) گسترش یافته و شاخص توسعه انسانی میهن مان دچار افت ۰.۴۷ تا ۰.۵۷ واحد درصدی خواهد شد که به معنای نابودی یک تا یک و نیم سال تلاش و پیشرفت در این حوزه (آموزش، بهداشت، سلامت و...) خواهد بود. شاید اعلام رقم خسارت ۲۷۰ میلیارد دلاری جنگ ۱۰ روزه از سوی سخنگوی دولت که تقریباً معادل یک چهارم خسارت جنگ ۸ ساله است، اعتراف صریحی باشد بر دلنگرانی های شدید کارشناسان و تحلیلگران میهن دوست و صلح طلب و بر ضرورت پایان بخشیدن به این جنگ خفمانسوز.

جنگی در رویارویی با بزرگ ترین قدرت نظامی و اقتصادی جهان و شریک منطقه ای آنکه به رغم مصائب سهمناک ذکر شده، اما به تمامیت ارضی کشورمان همچون دو جنگ دو قرن قبل با یکی از ابر قدرت های آن زمان (روسیه و معاهده های ننگین گلستان و ترکمن چای) آسیبی وارد نشده است که غیر قابل جبران باشد. در این روزهای خطیر، ضرورت تامین «منافع ملی» که چیزی است «امنیت» و «رفاه» مردم ایران نیست، حکم می کند که تصمیم گیران در نظام حکمرانی با شجاعت و درایت و بدون ترس از اقلیت های منفعت طلب و دوستدار جنگ و ویرانی، در چارچوب همان تعریف ساز منافع ملی، راه دیپلماسی و باز کردن فضای سیاسی و اجتماعی در داخل برای انجام اصلاحات ساختاری اقتصادی را به عنوان ضرورت حیاتی تداوم کار و معیشت مردم در پیش گیرند و مطمئن باشند که این مسیر یقیناً در جهانی که مولفه اصلی و پایدار قدرت، توسعه اقتصادی و رضایت اجتماعی است به صواب بسیار نزدیک تر است. امید که چنین شود.

اقتصاد ایران چقدر برای جنگ آماده بود؟

گریز اقتصاد جهانی از ترامپ

تعیین کننده سر نوشت جنگ محسوب می شود همزمان با آغاز جنگ ایران تردد تنگه هرمز را متوقف و جلای کشتی ها را منوط به هماهنگی با نیروی نظامی ایران در منطقه کرد. تحت تاثیر این موضوع اقتصاد جهانی به شکلی جدی تاثیر پذیرفت و با افزایش قیمت نفت، بسیاری از سایر بخش های اقتصاد جهانی نیز تحت تاثیر قرار گرفتند.

گزارش قالبیاف از مذاکرات: در مذاکرات پیشرفت داشتیم اما فاصله ها زیاد است

دفاع از میدان و دیپلماسی

۲

«تعادل» روند معاملات بازار سرمایه را بررسی می کند

سایه ریسک روی بورس

بیش از ۵۰ روز تعطیلی بازار سهام می گذرد و با وجود آتش بس این روزها سایه ریسک های سیستماتیک روی بورس بیش از گذشته سنگینی می کند حتی ابزارهای این بازار یعنی صندوق ها نیز شرایط خوبی ندارند و همچنان خروج نقدینگی از بازار تقویت می شود. ابهامات باز گشایی بورس هر روز بیش از گذشته می شود، همین موضوع باعث شده که برخی از مدیران و فعالان بازار سرمایه عقیده داشته باشند تا زمان پایان رسمی جنگ بورس باز گشایی نشود. طی روزهای گذشته...

رئیس اتاق تهران از پیش بینی ۸۰ همت برای جبران خسارت های جنگ خبر داد

نشانه های فرسودگی صنعت در پسا جنگ

تعادل | در حالی که هنوز گرد جنگ از آسمان اقتصاد ایران فرو نشسته است، اتاق بازرگانی تهران از بحران سختی می گوید که نه در میدان نبرد بلکه در کارخانه ها، انبارها و دفاتر کسب و کار جریان دارد. بحران که اگر برای آن نسخه ای واحد نوشته نشود، زنجیره تولید کشور را دچار اختلال عمیق تر از خسارت های فیزیکی خواهد کرد. نشانه های «پسا جنگ اقتصادی» که حالا در صورت خسته بنگاه ها پیداست، جایی که اتاق تهران هشدار می دهد...

صفحه ۴ | رابخوانید

یادداشت - ۵

نمره های جنگ ایران و امریکا

ایران ترکیبی بی نظیر از مذهب و ملی گرایی است. این جنگ تا حد زیادی افسار مختلف مردم را منهدم کرد. دست آخر جمهوری اسلامی نیز با جریا ماند و قدرت تمدن شد. به نوعی اصلا بیه شدان شاهکار جنگ از دیوانه های برمی آمد که از قطع

پوریا زارشناس

چیزی نمی دانست و حتی یکی روز هم سربازی نرفته بود. خب البته هزینه های سنگین هم روی دست ملت ایران گذاشت. تعداد شهدای دانش آموز و معلمین جنگ از ۳۴۴ نفر هم عبور کرده و بنا به اعلام وزارت میراث فرهنگی، ۱۴۰ اثر دچار خسارت شدند که ۳۲ اثر در تهران، ۲۳ اثر در اصفهان و ۱۲ اثر در کردستان قرار دارند. در مجموع آثار ۲۰ استان آسیب دیده اند. میزان خسارت در این حوزه حدود ۷۵ همت بر آورد شد. اصد البته کمک هایتان رسید آقای زارشناس در این باره بسیار کم بود. روزنامه نگارانی که در این حوزه حدود ۱۴۰۰ نفر ازادی در بل ۱۳۰۰۰ و به قول پاپ، خاندان قطعاً در کنار کسانی که بر سر مردم بمب می اندازند، نمی ایستند. هر چه دلیلی نمی تواند، ریختن خون بی گناهان را توجیه کند، زیرا خداوند هیچ در گیری بپهزده نگذاشته است. هرگز در کنار کسانی نمی ایستد که دیروز شمشیر می کشیدند و امروز بمب می اندازند. با سیمین لصری بنماینده کنگر دمار بگازین عنوان کرده است: «نامی ذاتیم همه امین اقلما ت (جنگ) برای چه بود؟ این آتش بس هم چرخه خائنانه تصمیمات ترامپ است. او یک بحران ایجاد می کند، سپس سعی می کند به مردم امریکا بگوید که بحران را حل کرده و سپس مسیر را معکوس طی می کند و این دقیقاً همان چیزی است که با این آتش بس و با تنگه هرمز اتفاق افتاد.»

یادداشت - ۴

تأثیر محاصره دریایی امریکا در اقتصاد خانوارها

دو پرسش مهم اقتصادی این روزها در فضای افکار عمومی ایران وجود دارد: نخست اینکه افکار عمومی ایرانیان می خواهند بدانند محاصره دریایی ترامپ امریکا آ تا بیعت منفی در تامین اقلام اساسی و روند عادی اقتصاد

مجید رضا حریری

خانوارها خواهد داشت یا نه؟ پرسش مهم بعدی هم دور نمای تحولات اقتصادی کشور در شرایط مذاکراتی ایران و امریکا است. در واقع مردم می خواهند بدانند تحولات بازارها حاکی از احتمال بالای توافق است یا تداوم تنش؟
(۱) گفته می شود از طریق تحولات بازارها می توان تصویری از چشم اندازهای سیاسی و تحولات دیپلماسی کشور به دست آورد. اما در شرایطی که چهره هایی مانند ترامپ هر روز خبر کذب، جعلی و غیر قابل استناد منتشر می کنند، دشوار است که با تکیه بر تحولات بازارها بتوان تصویری از دور نمای سیاسی به دست آورد. در چنین شرایطی بازارها بیش از آنکه بازتاب واقعیت های اقتصادی باشند، خود دچار بازی های سیاسی می شوند. تحلیلگران اقتصادی سال هاست از همین نشانه ها برای پیش بینی روندهای آینده استفاده می کنند. اما زمانی که فضای سیاسی و امنیتی دچار تنش های شدید می شود، این قاعده تا حد زیادی کارایی خود را از دست می دهد. اظهار نظر های تند سیاستمدارانی مانند ترامپ، تهدیدهای احمی نمایش های رسانه ای می تواند به سرعت باعث نوسان در بازارهای جهانی شود. در نتیجه قیمت های دیگر صرافداران عرضه و تقاضا تغییر نمی کنند، بلکه تحت تاثیر فضای روانی شکل گرفته در عرصه سیاست قرار می گیرند. به همین دلیل است که ممکن است در یک روز شاهد جهش قابل توجه قیمت های بشوم و روز بعد همان بازار با افتی ناگهانی روبه رو شود. این وضعیت باعث شده تحلیل رفتار بازارها دشوار تر از گذشته شود. وقتی بازارها خود دچار سردرگمی هستند، طبیعی است پیام هایی که از آنها دریافت می شود نیز چندان قابل اعتماد نباشد. در واقع بازارها در چنین شرایطی بیش از آنکه راهنما باشند، خود بخشی از فضای مبهم و پرابهام موجود هستند.
(۲) در کنار این موضوع، یکی از نگرانی هایی که این روزها در افکار عمومی ایرانیان مطرح می شود، مسئله تامین ضرورت و کارایی بالایی ندارد به تامین مالی خسارات جنگ اختصاص یابد. ایرانیان مقیم خارج می توانند در بازسازی جنگ کمک شایانی صورت دهند. منابع انسانی هم در داخل و هم خارج از کشور، سرمایه کشور است که باید مراقبت و حفاظت شده و مدیریت بهره وری در بازارها ایجاد کرده است.

ادامه در صفحه ۳

یادداشت - ۳

درباره بسته حمایتی جنگ

بنگاهایی که تحت تاثیر جنگ رمضان قرار گرفتند را می توان به سه گروه تقسیم کرد: یک گروه کسب و کارهایی است که مورد اصابت موشک و بمب قرار گرفتند. ممکن است پرداخت مبلغ ۴۴ میلیون تومانی دولت به ازای هر کارگر در نظر

بهنام ملکی

گرفته بتواند مسکنی برای این مشاغل باشد که نیروی انسانی آن دچار هرج و مرج نشده، اما این رقم به مشکل چندانسی را به لحاظ ساختاری برای این بنگاه ها حل نمی کند. بخش دوم، بنگاه هایی است که در جنگ دچار آسیب شدند. ممکن است این بسته بتواند مغذی کمک حالشان باشد، اما با توجه به محدودیت منابع این نگرانی وجود دارد که وارد چرخه اداری و زود بند شود. معمولاً ایجاد می شود. معتمدان، تبعیدچی و فساد نظام اداری در برخی حوزه ها این قابلیت را دارد که یک نظام را ساقط کند. برخی از این سیستم های فاسد و ناکارآمد می توانند کمک های دولتی در پسا جنگ را نیز به نفع آنها بکشند. برخی صاحبان کسب و کارها بعضاً برای کاهش هزینه ها از تسهیلاتی بهره می برند و از برخی حمایت های مالی یا تسهیلاتی بهره مند شوند. هدف از این سیاست ها آن است که کارفرمایان بتوانند در کوتاه مدت هزینه های نیروی کار را مدیریت کنند و از تعدیل گسترده نیرو و جلوگیری از خروج نیرو از بازار کار سریع تر به شرایط عادی بازگردند. دوره بنگاه های بزرگ نیز دولت رو بگرد متفاوتی اتخاذ کرده است. بر اساس مشکل نقدینگی فوری می مواجه هستند و بیشتر خواهان تسهیل در حوزه های مالیاتی و بیمه ای هستند. به همین دلیل، سیاست گذاران اقتصادی تلاش کرده اند تا این بنگاه ها را با تسهیلات در این حوزه ها، فشار مالی بر این بنگاه ها کاهش دهند. در کنار این اقدامات، موضوع تامین سرمایه در گردش برای واحدهای تولیدی نیز مطرح شده تا آنها بتوانند فعالیت خود را در شرایط دشوار اقتصادی ادامه دهند. با وجود این اقدامات، باید پذیرفت که سیاست های حمایتی موجود ممکن است به تنهایی برای عبور از شرایط پیچیده کنونی کافی نباشد. اقتصاد در دوره های بحران به تصمیم گیری های دقیق، داده های قابل اعتماد و هماهنگی میان نهادهای مختلف نیاز دارد. یکی از مهم ترین اقداماتی که دولت می تواند انجام دهد، ارزیابی دقیق و به روز از وضعیت واقعی بازار کار و مشکلات کارگران و کارفرمایان است. بخش قابل توجهی از تصمیمات حمایتی در زمان اوج درگیری ها و بر اساس ارزیابی های همان دوره اتخاذ شده است. اکنون که شرایط تاحدی تغییر کرده و فضای نسبی آرام تری ایجاد شده، لازم است این سیاست ها دوباره مورد بررسی قرار بگیرد. ممکن است برخی از مشکلات کارگاه ها و بنگاه ها فراتر از راه های اولیه باشد و نیاز به حمایت های گسترده تری وجود داشته باشد.

ادامه در صفحه ۳

یادداشت - ۲

ضرورت حمایت هدفمند از کارگران و کارگاه ها

مهم ترین و فراگیرترین ابزارهای حمایتی برای کارگران محسوب می شود و لازم است دسترسی به آن تسهیل و قرارگیری مربوط به آن ساده تر شود. در کنار بیمه بیکاری، سال های اخیر موجب کاهش محسوس قدرت خرید خانوارها شده بود. همین مسئله تقاضای بسیاری از بخش های اقتصادی را کاهش داده بود. کاهش

حمید حاج اسماعیلی

نیز به طور طبیعی به رکود در فعالیت های تولیدی و خدماتی انجامید و بسیاری از کارگاه ها و بنگاه ها با افت فروش و کاهش ظرفیت فعالیت مواجه شدند. از سوی دیگر، محدودیت های بودجه ای دولت نیز اجازه نمی داد که سیاست های محرک اقتصادی به شکل گسترده اجرا شود. بنابراین اقتصاد و بازار کار در وضعیتی قرار داشتند که نشانه های رکود در آن قابل مشاهده بود. با آغاز درگیری های نظامی در جنگ ۱۰ روزه، این وضعیت پیچیده تر شد. جنگ همواره علاوه بر آثار مستقیم امنیتی و انسانی، پیامدهای اقتصادی گسترده ای نیز به همراه دارد. در چنین شرایطی، بخشی از منابع و اولویت های دولت به سمت مدیریت شرایط اضطراری و تامین نیازهای عمومی سوق پیدا می کند و همین مسئله می تواند فعالیت های اقتصادی عادی را تحت تاثیر قرار بدهد. علاوه بر این، تهدیدهای امنیتی و آسیب دیدن برخی زیرساخت ها و مراکز تولیدی در شهرهای صنعتی، فشار مضاعفی بر واحدهای تولیدی و کارگاه ها وارد می کند. در بسیاری از شهرهای صنعتی بزرگ، تحت تأثیر شرایط جنگی قرار گرفتند و در مواردی حتی فعالیت آنها به طور موقت متوقف شد. هدف قرار گرفتن برخی مراکز صنعتی و ایجاد فضای نااطمینانی در اقتصاد نیز باعث شد بسیاری از کارفرمایان با احتیاط بیشتری عمل کنند و برخی فعالیت های اقتصادی با کاهش سرعت یا حتی توقف مواجه شود. در چنین فضایی طبیعی است که بازار کار نیز آسیب ببیند و بخشی از کارگران در معرض از دست دادن شغل یا کاهش ساعات کاری قرار بگیرند. یکی از ابزارهای قانونی که برای چنین شرایطی در نظر گرفته شده، بیمه بیکاری است. نظام بیمه بیکاری در واقع برای مواقعی طراحی شده که کارگران به دلایل خارج از اراده خود شغل شان را از دست می دهند. در شرایطی که رکود اقتصادی یا بحران های پیش بینی نشده مانند جنگ موجب تعطیلی یا کاهش فعالیت بنگاه ها می شود، بیمه بیکاری می تواند تاحدی فشار معیشتی بر کارگران را کاهش بدهد. بسیاری از کارگرانی که تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی هستند، در صورت بیکاری شدن می توانند از این ظرفیت استفاده کنند و برای مدتی از مزایای آن بهره مند شوند. با این حال، تجربه نشان داده است که استقبال از بیمه بیکاری همیشه به اندازه انتظار نیست. بخشی از این مسئله به پیچیدگی های اداری یا مشکلات ساختاری در نظام تامین اجتماعی بازمی گردد. با وجود این، همچنان می توان گفت که در شرایط بحرانی، بیمه بیکاری یکی از

ادامه در صفحه ۳